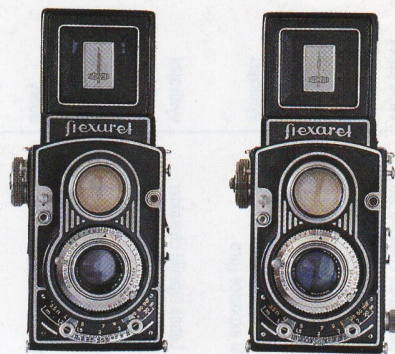
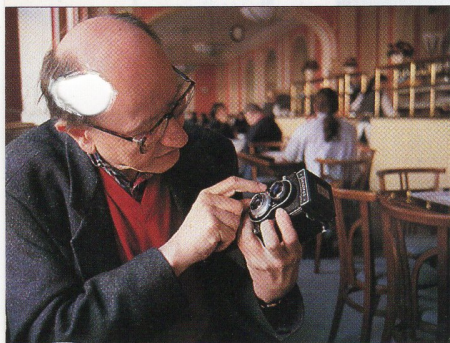

ÉTA LETÍ FLEXARET POTŘETÍ

ANEB

FLEXARET V a Va

ERICH EINHORN

Dostáváme se do roku 1956. Po Stalinově a Gottwaldově smrti v roce 1953 dochází postupně k politickému oteplení, což je znát i ve stylu a obsahu materiálů v Československé fotografii. Začíná druhá pětiletka a v březnu roku 1956, a „jak nám sdělil s. Vacín z přerovské Meopty, mají Flexarety IVa přijít do prodeje pravděpodobně koncem prvního čtvrtletí příštího roku. Model IV je již tu a tam na trhu.“ (Čsf '56-10)

NEJVZÁCNĚJŠÍ FLEXARET Z MEOPTY

Tím přístrojem je bezesporu Flexaret IVb, jak jej tak označuje ve svých knihách Fotografujeme zrcadlovkou Flexaret a Flexaret v praxi fotograf Erich Einhorn. O tom, že třetí spoušť pod objektivem vznikla právě podle jeho nápadu, cudně pomlčel. Je tu ale otázka označení IVb. Inženýr Ladislav Hlavatý, hlavní tvůrčí duch Flexaretu, uvádí tento typ pouze jako zlepšení modelu IV

bez písmena „b“. Jak přístroj vypadal, osvětluje v časopise Jemná mechanika a optika '59/6. Cituji: „V poslední době se vyrábí Flexaret IV s dalším zlepšením. Je to přístroj s třemi spouštěmi. Kromě popsané pákové spouště, příp. tlačítkové spouště našroubované do závitu ohebné spouště, je tu ještě další spoušť pod fotografickým objektivem. Spoušť byla navržena známým fotografickým pracovníkem E. Einhornem. Každý fotografující má tedy možnost použít jednoho ze 3 způsobů spouštění.“

Připojen je i snímek přístroje, ale pro slabou kvalitu tehdejšího tisku by jeho reprodukce neměla smysl. V podstatě jde o přidání podobného, ale menšího knoflíku, jaký se používal u zaostřovací páky u modelu IV. Ten je připevněn na páčku vycházející ze závěrky Prontor pod objektivem. Zajímavé na snímku však je také to, že je zde zachycena IV s Einhornovou spouští, která má ale zaostřovací páku hloubky ostrosti se dvěma knoflíky. Stupnice nastavení vzdálenosti je také v provedení, které se sériově montovalo až od modelu V, tedy černý plechový štítek s natištěnou stupnicí, připevněný čtyřmi šroubky. Modely IV a IVa měly pouze jeden knoflík na ostřicí páce, rytou a chromovanou stupnici vzdálenosti ve tvaru půlměsíce, uchycenou dvěma šrouby. Flexaret IVb je tedy varianta typu IV s přidáními novinkami, které se objeví až u Flexaretu V. Článek ing. Hlavatého Konstrukce a vývoj zrcadlovky Flexaret je tedy nejdůležitějším materiálem o vývoji přístroje od modelu I až po Va. Pokud se o tyto fotoaparáty zajímáte hlouběji,

určitě si ho přečtěte. Nepoškozené ročníky časopisu Jemná mechanika a optika se našťest zachovaly v knihovně Národního technického muzea v Praze na Letné.

HUBENÝ DLOUHÁN S JASNOU PŘEDSTAVOU

Jak se vlastně stal Erich Einhorn (1928) spoluvůrcem zlepšení Flexaretu? V roce 1955 nastoupil jako fotograf do nově vzniklých novin Večerní Praha. V té době se začíná běžněji používat elektronický blesk na přisvětlování nebo vyjasňování záběrů při špatných světelných podmínkách. Tady je výhodnější používat přístroj s centrální uzávěrkou, která umožňuje synchronizaci při mnohem kratších časech až do 1/500 sec, oproti šterbinové uzávěrce, kde tehdy synchronizace s elektronickým bleskem byla možná jen přibližně okolo 1/25-30 sec., a ne všechny starší aparáty synchronizaci měly. Pro účely redakční práce, kde je nutno počítat s výřezem na výšku nebo na šířku, vyhovoval nejlépe čtvercový, střední (ještě před několika lety popisovaný jako malý) formát 6 x 6. Nabízel se Rolleiflex - a náš Flexaret. Einhorn ale zjišťuje, že mu Flexaret vyhovuje lépe, protože ho může ovládat jednou rukou a ve druhé držet, dál od přístroje, elektronický blesk. U Rolleiflexu se, z pohledu fotografujícího, zaostřuje točičkem na levé stěně přístroje levou rukou, pravá ruka ovládá spoušť a přetáčení. Třetí ruky na blesk se jaksi nedostává. U Flexaretu, který stejně jako Rollei visí na řemínku na krku, je možné přetáčet, ostřit i exponovat pouze pravou rukou. Musíte ovšem mít velkou ruku, to pan Einhorn při svém vzrůstu má, a je

zapotřebí několika zlepšení ovládacích prvků přístroje. Tohle poznání by samo o sobě nestačilo k uskutečnění spolupráce s konstruktéry Meopty. Doba ale byla příznivá, a jak jsem uvedl v minulém čísle, z porady na ministerstvu vnitřního obchodu vzešel požadavek na n.p. Meoptu, „aby prováděl účelnou propagaci svých výrobků a bylo konstatováno, že není žádná speciální fotoliteratura, kde by bylo uvedeno, jak s jednotlivými přístroji pracovat“. Kde ale najít autora? Musel by to být dobrý fotograf se značnou dávkou technických znalostí a myšlení a schopný psát srozumitelně jak o technice, tak o kompoziční stránce fotografování. A to ideálně splňoval v jedné osobě právě Erich Einhorn. Jak přesně došlo ke spolupráci s Meoptou, si pan Einhorn, s nímž jsem o Flexaretech hovořil, už nevzpomíná. Vznikly z ní ale dvě knihy o těchto přístrojích, Fotografujeme zrcadlovkou Flexaret (SNTL 1960) a Flexaret v praxi (SNTL 1968). Obě mám a druhou z nich považuji za nejlépe napsanou a ilustrovanou českou knihu svého druhu. Kdysi mi, jako samouku, v mnoha věcech dobře poradila.

KRÁL FLEXARET PÁTÝ

Dalším zlepšením, jehož autorem je pan Einhorn, bylo vylepšení zaostřovací páky, nově opatřené dvěma knoflíky. Umožňovalo zaostření jedním prstem v obou směrech pohybu páky. Zvýšila se tak pohotovost přístroje. Od modelu V ji mají všechny následující Flexarety. Možnost třibodového vypínatelného ostření, které je nápadem stejného muže, využila Meopta až ve svém posledním typu - Flexaretu VII.

Pokračování na str. VII. kulěru

CENÍK INZERCE SE LETOS NEMĚNÍ

FOTOGRAFIE-MAGAZÍN

1/1 barevné strany 66 000 Kč

1/2 barevné strany 33 000 Kč

1/4 barevné strany 16 500 Kč

1/1 černobílé strany

na křídě 54 000 Kč

na kuléru 50 000 Kč

1/2 černobílé strany

na křídě 27 000 Kč

na kuléru 25 000 Kč

1/4 černobílé strany

na křídě 13 500 Kč

na kuléru 12 500 Kč

obálka 2+3 str. 70 000 Kč

obálka 4 str. 80 000 Kč

SLEVY PŘI OPAKOVÁNÍ

3-6x 10%

7-9x 15%

10-12x 20%

VÁNOCE 98

Dárky nejen pro

fotografy

Vysokónákladová příloha

Fotografie-Magazín

pro periodika vydavatelství

Economia

1/1 strany barevné 130 000 Kč

1/2 strany barevné 65 000 Kč

1/4 str. barevné 32 500 Kč

obálka

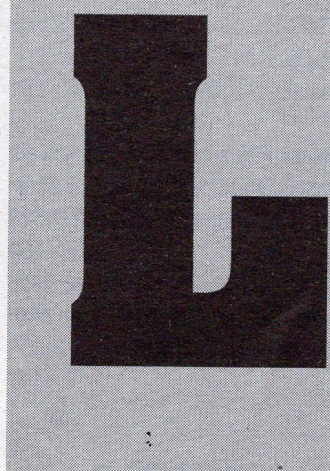
II. a III. str. barva 150 000 Kč

obálka

IV str. barva 160 000 Kč

SBĚRATELSTVÍ / PHOTOGRAPHICA

POKRAČOVÁNÍ ZE STR. 38

ÉTA LETÍ ANEŽ FLEXARET POTŘETÍ

Ve druhé polovině padesátých let nebylo ještě zcela jasné, jaký typ aparátu si bude fotografující veřejnost kupovat nejčastěji. Dožívaly sklopné měchové přístroje na svitkový film a kinofilm, u nás například dobře známé aparáty Belfoca nebo Beltica z NDR. Velkému zájmu se těšila dálkoměrná Leica M3 i jednooké zrcadlovky Exakta a Praktina. Velkým formátům vévodila firma Linhof, střednímu formátu kraloval Rolleiflex, Hasselblad přichází v roce 1957 s modelem 500C. A náš Flexaret? Dá se bez velké nadsázky konstatovat, že co do kvality optiky a prodejnosti byl mezi dvouokými zrcadlovkami asi na úrovni Rolleicordů, levnější řady přístrojů firmy Franke & Heidecke. Japonci produkovali několik kopií Rolleiflexů a Rolleicordů, ale v té době jejich výrobky měly nevalnou pověst. „V USA bude velmi zajímavé sledovat, jak se podaří Japonku ovládnout tamější fotografický trh. Ještě v r. 1955 dodávali sem Japonci především levné komory. V r. 1956 se jejich propagace soustředila na zdůrazňování mimořádné kvality. ...Některé konstrukce japonských přístrojů se již odpoutávají od německých vzorů a jdou vlastní cestou při velmi nízkých cenách. Dvouoké zrcadlovky jakosti asi naší Flexarety nabízejí Japonci s vlastní optikou a závěrkou za cenu asi o 1/3 nižší.“ (Čsf '57/1) V roce 1956 přichází na trh Mamiya C2, první dvouoká zrcadlovka na formát 6 x 6 s možností používání výměnných objektivů. Také NDR nám začíná ve stejné skupině výrobků takřkajíc dýchat na záda.

TĚSNĚ NA TRHU aneb ZÁPLETKA TĚMĚŘ DIPLOMATICKÁ

Ta má počátek v několikařádkové zprávě v Čsf '57/2 pod názvem Weltaflex nebo Flexawelt? „Známa jednoduchá zrcadlovka Weltaflex je nyní v USA nabízena pod značkou Flexawelt. Tato změna se nám nelíbí, protože příliš připomíná Flexaret, která (sic) měla na americkém trhu docela dobré jméno. Že by to byl důvod přesmyknutí?“ V Meoptě je připraven do výroby Flexaret V, který je slibován na vánoční trh roku 1958. Poprvé je představen veřejnosti na podzimní brněnské strojírenské výstavě. Začíná se vyrábět závěrka původní české konstrukce Metax. Zápletka ale pokračuje (Čsf '57/7): „V 2. Čsf letošního roku přinesli jsme na str. 23 zprávu, podle níž se v USA nabízí jednoduchá zrcadlovka Weltaflex pod změněným názvem Flexawelt. Nová značka připomíná náš přístroj Flexaret, který má v zahraničí dobré jméno. Na základě této noticky sděluje nám německá exportní společnost zastoupená v Praze, že šlo o jedinou akci doprodeje zbytku starších skladovaných přístrojů Weltaflex. Rádi přijímáme sdělení, že podobné inserce se již nebudou v žádném případě opakovat.“ Ale i Meopta měla u soudruhů z NDR vroubek. Byl jím název objektivu Belar. Objektivy Belar uvedla na trh první už před válkou německá firma Ludwig-Werke Dresden. Po válce přešla práva podle místa firmy na NDR. U nás byl osazován již v roce 1936 do dvouoké zrcadlovky Kamarád, jednoho z předchůdců Flexaretu. (Tady bych měl napravit chybu ve Fotografii '98/6, že všechny

uváděné modely českých dvouokých zrcadlovek, které předcházely Flexaret II, měly frontální ostření. Výjimku tvoří právě zmíněný Kamarád.) Definitivní konec celé záležitosti udělala až dohoda v oboru přesné mechaniky a optiky z roku 1959 mezi oběma státy. NDR zastavila výrobu a vývoj dvouokých zrcadlovek a ČSSR učinila totéž v oblasti přístrojů na kinofilm. Na trh přichází Flexaret Va, stejný jako model V s přidanou možností zpětného převíjení kinafilmu. Optické výrobky vyvážíme do 56 zemí!

Flexaret V má stejně jako všechny následující modely místo pákové spouště spoušť tlačítkovou se zajištěním proti nechtěné expozici, zaostřovací páku se dvěma knoflíky, synchronizační kontakt už není na závěrce, ale je vyveden na zhruba o centimetr prodlouženou standartu vedle hledáčkového objektivu. Změněno je uchycení řemínku pro nošení přístroje. Pro snadnější přetáčení je zvětšeno i jeho kolečko, u kterého je pro lepší uchopení nahrazeno příčné rýhování řady IV tzv. diamantovým brusem. Ten je pouze u řady V, následující modely přicházejí s další změnou. Ve vitrině nebo za výlohou poznáte nejsnáze tuto řadu podle toho, že:

Štítek je menší; plasticky provedený, nápis má broušený rámeček jen ze tří stran - dolní strana chybí, a je pevně spojen s osmimilimetrovým, dopředu se zužujícím výstupkem.

Model Va se od V liší vzhledově ve dvou detailech. Díváte-li se na přístroj zepředu, tedy z pohledu fotografovaného, má Va po pravé straně dole pod sáňkami pro příslušenství knoflík zpětného přetáčení, které V nemá. Pro stejný účel má Flexaret Va ve středu kolečka pro přetočení filmu na straně levé tlačítka, které uvolněním posuvu umožňuje převinout kinafilm zpět do kazety. Trumf, o němž jsem se první dozvěděl od pana Einhorna, který měla Meopta v rukávu na konkurenci, zůstal nevytažen. Ale o tom zase až příště. Text a foto OTTO DLABOLA

VII